

Kultura w Głogowie

*Żywa kultura nie tylko
w jogurcie!*

Adrian Czarnota
PWSZ Głogów
Kierunek: Ekonomia
Specjalizacja: Menedżer
w administracji publicznej

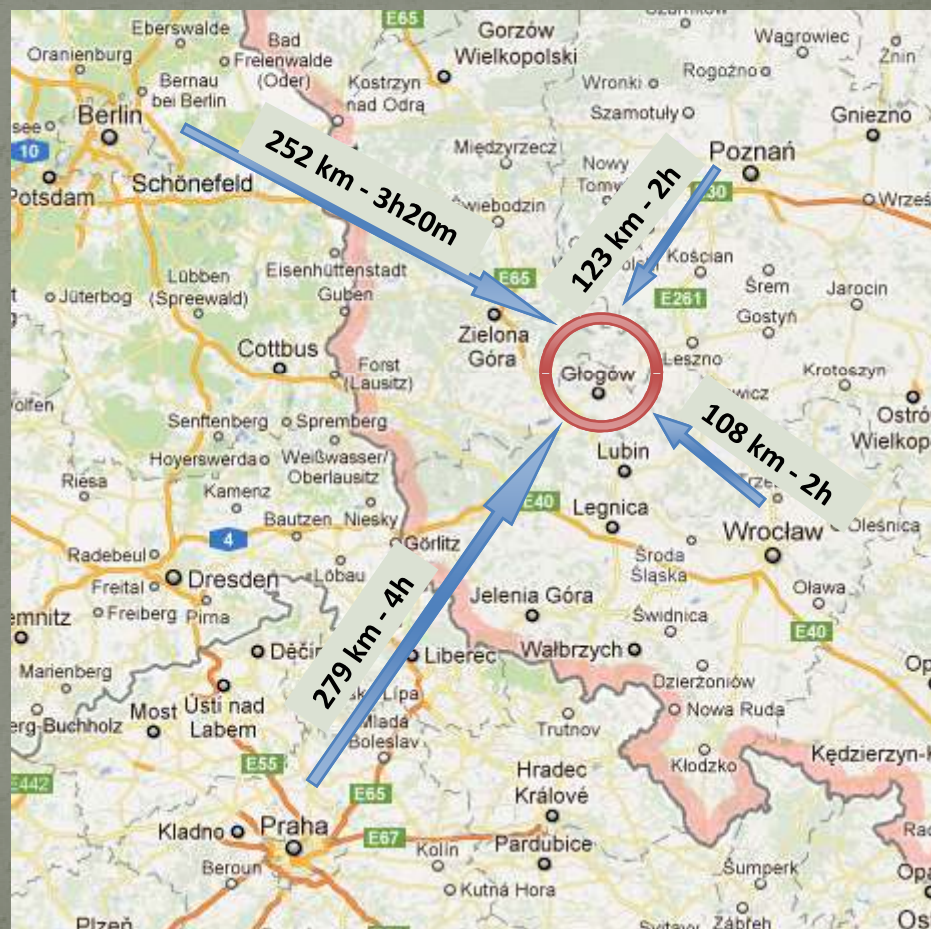
Dogodne położenie Głogowa

Głogów jest miastem na prawach powiatu, w który zamieszkuje blisko 90 tys. mieszkańców. Ludzie młodzi (do 30 lat), to ok. 40 % wszystkich mieszkańców miasta. Ludzie w wieku produkcyjnym to blisko 70 % populacji miasta.

Miasto położone jest w północno-zachodniej części woj. dolnośląskiego nad rzeką Odrą. W promieniu około 120 km znajdują się duże aglomeracje miejskie takie jak Wrocław i Poznań. Promieniu 60 km znajduje się Zielona Góra i Legnica. Około 250 km dzieli Głogów ze stolicą Niemiec - Berlinem, a 280 km z Pragą.

Jedną z wielu zalet jest jego usytuowanie w sieci komunikacyjnej. Położony jest na skrzyżowaniu linii kolejowych Wrocław-Szczecin i Żagań-Leszno oraz dróg krajowych Wrocław-Zielona Góra /E-65/ i Żagań-Leszno /nr 12/

Powierzchnia powiatu wynosi 443 km².

Kultura na bazie historii miasta

Głogów jest jednym z najstarszych miast Polski. Gród został założony w X w., przez plemię Dziadoszan. Mieszko I po podbiciu grodu stworzył nowy w okolicach dzisiejszego Ostrowa Tumskiego.

Najsłynniejsza z walk o Głogów jest obrona miasta z 1109 r. przed wojskami cesarza Henryka V.

W XVI w. wymarła głogowska linia Piastów śląskich. W XVII w.

Głogów zamieniony został w twierdzą. Był oblegany i zdobywany przez wojska pruskie, francuskie, rosyjskie, szwedzkie i austriackie.

W czasie wojen napoleońskich kwaterowały tu oddziały Henryka Dąbrowskiego, odwiedził go również trzykrotnie sam Napoleon.

W 1945 miasto zostało ponownie zamienione w twierdzą przez władze niemieckie. Głogów był przez 6 tygodni oblegany przez wojska radzieckie i został w 95 procentach zniszczony. W wyniku postanowień konferencji jałtańskiej miasto zostało przyłączone do Polski i w maju 1945 przybyli do Głogowa pierwsi powojenni osadnicy, którzy zastali jedynie ruiny i zgliszcza.

Jak skorzystać z bogatej przeszłości?

Całkiem niedawno obchodziliśmy takie wydarzenia jak 1000 rocznica pierwszej wzmianki o Głogowie czy 900 lecie obrony Głogowa. Moim zdaniem były to świetne okazje do promocji miasta, które zostały trochę zaprzepaszczone i nie powtórzą się zbyt prędko.

Co dalej ?

Jednakże nie wszystko stracone. Są możliwości by ożywić nasze miasto kulturalnie i wyjść z konkretną ofertą dla mieszkańców (do których póki co ogranicza się miasto), a także do nowych odbiorców czyli turystów, których jest w mieście jak na lekarstwo.

Głogów nie ma pięknych jezior, nie ma gór, ma za to historię, zabytki i rzekę. To na tej płaszczyźnie miasto powinno szukać szansy na rozwój kulturalny i turystyczny.

KGHM

Miasto znajduje się na terenie tzw. LGOM, czyli Legnicko – Głogowskiego Okręgu Miedziowego. Dzięki odkryciu złóż miedzi w 1957 rok, miasto zaczęło się bardzo szybko rozwijać. Działa tutaj KGHM Polska Miedź S. A., jeden z największych potentatów na rynku miedzi.

Firma mogła by się aktywniej włączyć w życie kulturalne i podejmować wspólne działania z samorządem lokalnym na większą skalę.

Lubin przez ostatnie lata otrzymał znaczną pomoc finansową na wspieranie komunistycznych relikwów (budowa stadionu i klubu piłkarskiego, który był najbardziej zamieszany w korupcję w polskim futbolu, a obecnie osiąga żenujące wyniki). Spółka państwowa, w której pracują ludzie z całego LGOM powinna finansować sport przede wszystkim dla dzieci, a przecież „wszystkie dzieci nasze są” i zasługują na równe traktowanie.

Czasy Lubina się kończą. Szacuje się że zapasy miedzi pod Lubinem wystarczą jeszcze na 8-9 lat (wiceminister skarbu Maciej Heydel), wydobyć rozpocznie się na obszarze Głogów Głęboki-Przemysłowy (szacowane wydobyć na 60 lat). Gdy w Lubinie zabraknie miedzi, blokowisko zostanie zburzone i zostanie tylko galeria ;) – to optymistyczna wersja dla Głogowa, ale i realna. Przekonajmy więc władze spółki, że warto zainwestować więcej gotówki w nasze o wiele ładniejsze miasto. Na początek poprzez Fundację Polska Miedź z programów na: kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i tradycji.

Ożywienie Zamku Książąt Głogowskich

- Wystawa przenośna o Głogowie (wypożyczanie do innych placówek w Polsce)
- Promocja wielokulturowości miasta Głogów (koncerty np. odnośnie kultury żydowskiej, łemkowskiej, niemieckiej)
- Budowa sceny (muszli koncertowej) pod zamkiem w celu organizacji imprez tj. występy zespołów ludowych, pogadanki historyczne (np. o sławnych Głogowianach, bitwach), występy sekcji głogowskich MOK, szkoły muzycznej itp.
- Wprowadzenie obchodów dni sławnych Głogowian np. Jana z Głogowa, Adreasa Gryphiusa, Joachima Pastoriusa, Kaspera Elyana, Jana Felbigera (seminaria w PWSZ, muzeum)
- Odrestaurowanie zamku – niezbędne zadanie do późniejszej realizacji

Pasjonaci historii

Głogowski Ruch Odkrywców Tajemnic (GROT) - działania mające na celu ocalenie od zapomnienia obiektów architektonicznych, relacji osób, miejsc, poznawanie oraz odkrywanie niezbadanej historii miasta. Byłoby miło gdyby miasto wypożyczyło im chociaż kilka łopat i sekatorów.

Odbyłem rozmowę z członkami **Bractwa Rycerskiego Ziemi Głogowskiej**. Jest to grupa prawdziwych zapaleńców i pasjonatów z Ziemi Głogowa i okolic, która zajmuje się rekonstrukcją historyczną tych ziem poprzez epoki średniowiecza. Skupiają się szczególnie na okresie przełomu XIV/XV wieku.

Ich sytuacja jest niewesoła. Praktycznie ich działalność jest charytatywna, a potrzeby spore. Przede wszystkim potrzebują miejsca spotkań i treningów (sala klubu garnizonowego jest za mała), utrzymanie strony internetowej, wyposażenie (1 strzała- 15-20 zł, średnio 5 tracą przy konkursach dla turystów), dojazdy, wyżywienie).

Gdy zapytałem jednego z nich czego oczekują od miasta odparł „docenienia”. To smutne, że tak traktują się młodych społeczników. Spytałem jak układa się współpraca na linii miasto-stowarzyszenie. Współpracy praktycznie nie ma. Członkowie wiele razy rozmawiali z przedstawicielami miasta (wydz. promocji), a także z dyrektorem muzeum p. Lenarczykiem którzy to składali im obietnice bez pokrycia.

Pomyślałem, że to może być po prostu ogólnopolski problem, ale powiedzieli mi, że nie jest to prawdą i nawet w najbliższej okolicy bractwa mają udostępnione zamki, fortyfikacje oraz środki na organizację imprez (Lubin, Legnica). Co ciekawe w Polkowicach otrzymali wsparcie przy organizacji imprezy za którą w Głogowie nie usłyszeli nawet „dziękuję”.

Twierdza Głogów

Współpraca muzeum z Towarzystwem Miłośników Głogowskich Fortyfikacji (odrestaurowanie bloku koszarowego gdzie mogłaby się mieścić wystawa dotycząca twierdzy głogowskiej, przeznaczyć którąś z fortyfikacji na stworzenie wystawy o wojskach Dąbrowskiego i Napoleonie)

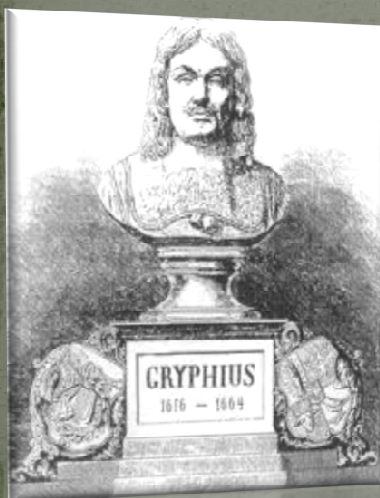
Stowarzyszenia Miłośników Głogowskich Fortyfikacji mgr Józef Wilczak informował o powstaniu Regimentu Fortecznego i Drużyny Strzeleckiej, które odtworzą i zrekonstruują w przyszłości wiele historycznych wydarzeń.

Skoro miasto samo nie bardzo garnie się do zabezpieczenia fortyfikacji to mogłoby chociaż wesprzeć takie akcje jak: Jesienne porządki... w Twierdzy Głogów! (co ciekawe robią to ludzie z Polkowic, Wrocławia) –*nie tylko Głogowianie stracili cierpliwość w tym temacie.*

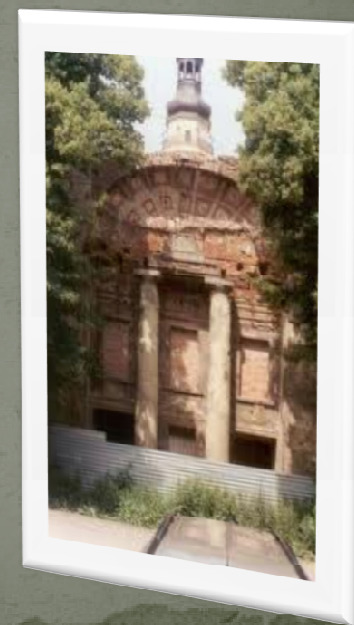
„To spontaniczna inicjatywa, wzięcie kwestii zabytków bezpośrednio w swoje ręce. Uważam, że podobnych działań nie można oczekiwać od władz lokalnych i państwa. Dlatego też, wobec postępującej destrukcji obiektów fortyfikacyjnych apeluję - ocalmy relikty przeszłości naszego miasta!”
Łukasz Wojnar (Koordynator projektu, student PWSZ)

Teatr

Wzorem Polkowic należałoby wprowadzić Dni Teatru. Inscenizacje mogłoby się tymczasowo odbywać w nowoczesnym budynku MOK. W miarę możliwości i jeżeli inicjatywa odniosłaby sukces można by pomyśleć nad częstszym zapraszaniem teatrów z okolic (Wrocław, Zielona Góra, Jelenia Góra, Poznań).

Zanim odbudujemy Teatr Miejski, można by wyżej wymienione Dni Teatru w MOK uświetnić wręczaniem Nagród Andreego Gryphiusa (wybitnego poety i dramaturga niemieckiego baroku, glogowianina), na rzecz pojednania i polsko-niemieckiej współpracy kulturalnej. Podniosło by to rangę imprezy i wyróżniło nasze obchody.

Teatr wędrujący

Ciekawym pomysłem byłby coroczny Festiwal Teatru Ulicznego. Taka impreza mogłaby być unikalna w skali regionu. Obejmowała by spektakl ogniowy oraz teatralny. Można by ją połączyć z innym wydarzeniem.

Religia

Kolegiata Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Głogowie Jest jedną z najstarszych świątyń Śląska. Jej początki sięgają pierwszych Piastów. Odbywa się tu bardzo fajna impreza „W cieniu kolegiaty”. Jednakże w samej kolegiacie można by organizować koncerty o charakterze religijnym. W naszym mieście są zespoły z repertuarem o takiej tematyce np. Chór Beati Cantores czy Głogów Gospel Choir czy grupy „Oazowe”.

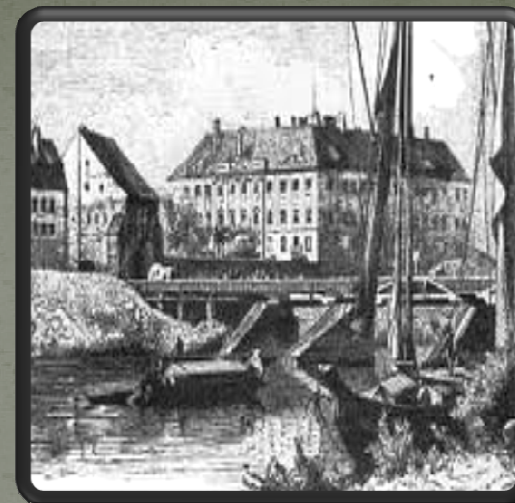
Dolnośląska Droga św. Jakuba - Odcinek o długości ok. 160 km został otwarty 24 lipca 2005. Prowadzi on z kolegiaty w Głogowie, przez sanktuarium św. Jakuba Apostoła w Jakubowie do granicy polsko-niemieckiej w Zgorzelcu-Görlitz, gdzie przez Most Staromiejski łączy się z Ekumeniczną Drogą Pątniczą (*Ökumenischer Pilgerweg*) przez Saksonię i Turyngię. Jest to kolejna świetna okazja na promocję miasta.

Rzeka Odra

Jest to olbrzymi potencjał jakim dysponuje Głogów, ponieważ okoliczne miasta (Polkowice, Lubin, Wschowa, Leszno) nie mają rzek. Dlaczego Głogów nie korzysta z takiego daru natury? Dlaczego rzeka staje się tylko naszym utrapieniem? (powódzie, przeprawa mostowa)

Pomysły na zagospodarowanie pod względem kulturalnym rzeki:

- Coroczne spotkania malarskie w plenerze dla artystów i mieszkańców miasta (konkursy)
- Topienie Marzanny (impreza pożegnania zimy z udziałem głogowskich szkół podstawowych, konkurs na najpiękniejszą Marzannę)
- Wycieczki nad rzekę śladami historii (zaangażowanie szkół, fortyfikacje z przewodnikiem, szacunek do historii miasta i obiektów historycznych)
- Jarmark nad Odra (połączony z odpustem, z udziałem kolegiaty)
- Wystawa latawców (konkurs szkół głogowskich), pokazy paralotni połączone z możliwością skorzystania z atrakcji, mała gastronomia
- Współpraca z kołami wędkarskimi (konkursy, pokazy, propagowanie spędzania czasu nad rzeką głogowską)
- Złoty kajakarzy (uruchomić w sezonie trasę kajakarską z możliwością wypożyczenia sprzętu wodnego),
- Uruchomić w sezonie trasę statku spacerowego (np. Głogów – Nowa Sól) z przewodnikiem. Współpraca z miastami nadodrzańskimi (punkty przystankowe na trasie spływu)

Noc Świętojańska

Noc Świętojańska - wielkie misterium ognia i wody. Prastłowiańskie święto miłości, magiczna noc czaru i jedności, harmonii i równowagi.

Obchody odbywające się na rzece Odrze: warsztaty wicia wianków, puszczanie wianków, ognisko, muzyka ludowa, pokazy teatru ognia, legendy głogowskie i sobótkowe.

Rynek miejski

Dlaczego część imprez z obchodów dni miasta nie miałyby się odbywać na odnowionym starym mieście? Jest to wizytówka miasta, którą w dzień jego święta powinniśmy promować.

Zagospodarować teren „Sukiennic Głogowskich”, tak by każdy mógł im się przyjrzeć z bliska, a także poznać ich historię(informacja).

Zabezpieczyć ruiny teatru i walczyć o środki zewnętrzne na jego odbudowę.

Przemarsz korowodu historycznego (z udziałem szkół, bractwa rycerskiego, harcerstwa), np. od Ratusza do Zamku Książąt Głogowskich(impreza pod sceną)

Rozmieszczenie billboardów w mieście prezentujących jak wyglądało miasto po wojnie, a jak obecnie.

Ogólnopolskie wydarzenia

Głogów zasługuje na organizację imprez wykraczających poza lokalne granice. Organizujemy już Spotkania Jazzowe co jest wielkim sukcesem, ale nie można poprzestać na jednym wydarzeniu. Proponuję organizację imprezy rockowej (np. Mayday Rock Festiwal) z większą „pompa”.

Festiwal po raz pierwszy odbył się w 1993 roku. Od 1995 roku festiwal zyskał charakter międzynarodowy. Impreza odbywała się cyklicznie co rok do 1999. Po tym czasie nastąpiła długa przerwa. Festiwal reaktywowano w 2004 roku. Festiwal był i jest miejscem, gdzie wiele rockowych grup muzycznych rozpoczyna swoją karierę oraz wiele z nich przypisuje datę powstania zespołu od występu na tym festiwalu. Wystąpił na nim chociażby: Paul Di'Anno (Iron Maiden).

Sama impreza odbywałaby się na świeżym powietrzu. Nie osiągniemy poziomu Woodstock'u, ale moglibyśmy na stałe zająć miejsce w kalendarzu imprez ogólnopolskich co niewątpliwie przyczyniłoby się do rozpoznawalności miasta.

Ciekawym miejscem byłby teren na Górkowie(motocross). Impreza nie pochłoneła by olbrzymich kosztów(zabezpieczenie terenu, sprzęt mógłby zostać wypożyczony z MOK). Jest mnóstwo zespołów, które nieodpłatnie zagrałyby na takiej imprezie.

Pozostałe propozycje kulturalne

- Promocja książek o Głogowie (TZG) i a także ulotek z kalendarzem imprez, bazą hotelową, dojazdem. Oczywiście w kilku językach. Rozprowadzenie materiałów na targach, w miastach partnerskich.
- Skorzystać z pomocy profesorów, studentów PWSZ (kulturoznawstwo) odnośnie promocji miasta poprzez kulturę.
- Występy uczniów szkoły muzycznej, Orkiestry Huty Miedzi (np. w Kolegiacie, czy pod zamkiem, przy okazji Nocy Świętojańskiej)
- Organizacja Dnia Kolei połączonego z pokazem pociągów, lokomotyw, galeria zdjęć na dworcu o tej tematyce
- Wspierać organizację Miłośników Sztuki Filmowej w MOK

Środki na kulturę

Dostępne środki zewnętrzne na kulturę możemy podzielić na:

- Unijne: Program Kultura, Młodzież w działaniu czy Europa dla obywateli. Programy te w głównej mierze ukierunkowane są na przedsięwzięcia o wymiarze międzynarodowym – organizacja MayDay Rock Festival
- Ministerialne - priorytetami na rok 2012 są: wydarzenia artystyczne, kolekcje, promocja literatury i czytelnictwa, edukacja kulturalna i diagnoza kultury, dziedzictwo kulturowe, rozwój infrastruktury kultury oraz promesa MKiDN (I termin do 31.11, II termin do 30 marca)
- Fundacje prywatne: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, im. Batorego, Kronenberga, Kultury, Współpracy Polsko-Niemieckiej, European Cultural Foundation, Fundusze Wyszehradzkie i wiele innych.

Partnerstwo Publiczno-Prawne

Irena Herbst zwróciła uwagę na olbrzymią szansę dla Polski i polskiej kultury, jaką daje partnerstwo publiczno-prywatne. Nowoczesne społeczeństwo oznacza także wzmożone zapotrzebowanie na kulturę, które to potrzeby państwo powinno zaspokajać. Z uwagi jednak na fakt, że koszty takiej polityki są trudne do udźwignięcia, nawet dla krajów wysokorozwiniętych, niezwykle ważne wydaje się poszukiwanie rozwiązań ekonomicznych i prawnych, które zachowują koszty na akceptowalnym poziomie bez szwanku na jakości dostarczanych usług.

Partnerstwo publiczno-prywatne, w przeciwieństwie do prywatyzacji nie pozbawia Państwa kontroli nad zadaniami publicznymi. Przedsiębiorcy będącemu wykonawcą gwarantują zysk i długoterminowe zazwyczaj zlecenie. Ponieważ jakość świadczonych usług jest przedmiotem umowy, wykonawca może być rozliczany z efektów swojej pracy. Główną zaletą partnerstwa publiczno-prywatnego jest zmniejszenie kwoty, jaką Państwo musi zainwestować projekt, lub rozłożenie jej na długi okres czasu, pozwalający na realizację projektu bez uszczerbku dla innych, często równie ważnych.

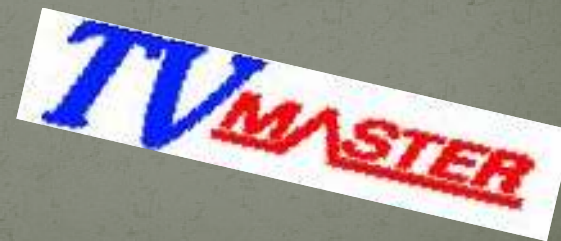
Przykłady:

- Museum Kunst Palast Dusseldorf - miasto nie było w stanie sfinansować renowacji budynku Kunstpalast; powołano fundację z udziałem miasta i partnerów prywatnych (Metro AG, E.ON); fundacja przejęła zarządzanie muzeum; renowację sfinansowano dzięki przeznaczeniu części nieruchomości na cele komercyjne.
- Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie; Partnerzy projektu: Skarb Państwa, Miasto Warszawa, Stowarzyszenie ŻIH; Zasady współpracy: Partnerzy publiczni – budynek, Partner prywatny - wystawa stała; współpraca przy zarządzaniu; wspólny nadzór nad wykonaniem projekt

MEDIA

- Programy kulturalne, harmonogramy imprez w mediach lokalnych
- Propagowanie kultury miasta w szkołach, świetlicach powiatu głogowskiego
- Wyznaczenie stałych punktów informacji kulturalnych miasta
- Przejrzysta informacja w internecie (także w języku niemieckim, angielskim, rosyjskim)

Dziękuję za uwagę

